

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o sut mae adrannau’r Cyngor wedi ymateb i benderfyniadau’r Pwyllgor Llywodraeth ac Archwilio, fel bod modd i'r aelodau gael sicrwydd fod eu penderfyniadau yn cael sylw.
- 1.2 Mae hyn yn cyfrannu at roi sicrwydd i'r aelodau fod trefniadau llywodraethu’r Cyngor yn gweithredu’n effeithiol.
- 1.3 Mae’r eitem hon yn gyfle i holl aelodau’r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y penderfyniadau a wnaed. Lle mae’r gweithrediad wedi ei gwblhau, neu lle nad oedd gweithrediad pellach yn angenrheidiol, mae’r llinell yn cael ei dynnu o’r tabl ar ôl i’r Pwyllgor ystyried y mater.

2. PENDERFYNIADAU ERS SEFYDLU’R CYNGOR NEWYDD (MAI 2022)

Cyfarfod 5 Medi 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU’R CYNGOR	Derbyn cynnwys yr adroddiad. Nodyn: Ychwanegu i’r daflen penderfyniad: Bod angen cynnal sesiwn gwybodaeth ar y maes digartrefedd i aelodau’r Pwyllgor ddeall y maes yn well ac i ddeall y rhesymau pam fod costau yn y maes mor uchel	Dim sesiwn wedi ei drefnu hyd yma - angen cadarnhau cynnwys y sesiwn er mwyn i swyddogion o’r Adran Tai ac Eiddo baratoi’n addas.

Cyfarfod 10 Hydref 2024

Eitem	Penderfyniad	Diweddariad
ARCHWILIO CYMRU: GOFAL BRYD AC ARGYFWNG: ‘LLIF ALLAN O’R YSBYTY – RHANBARTH GOGLEDD CYMRU’	- Derbyn cynnwys yr adroddiad - Cyflwyno diweddariad ar yr argymhellion ymhen 12 mis	Disgwylir diweddariad amserol.

Cyfarfod 16 Ionawr 2025

ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU - ‘CYNALIADWYEDD ARIANNOL LLYWODRAETH LEOL’ AC ‘ADOLYGIAD O GYNALIADWYEDD ARIANNOL – CYNGOR GWYNEDD’	• Derbyn yr adroddiad Cenedlaethol a Lleol • Derbyn ymateb y Cyngor i’r argymhellion Nodyn: • Yn dilyn derbyn cefnogaeth a chanllawiau CIPFA, Rhaglen Waith yr ymateb i’w gyflwyno i’r Pwyllgor erbyn Mawrth 2026 • Adroddiadau Perfformiad fydd yn cael eu cyflwyno i Bwyllgorau Craffu i arddangos bod y gofynion statudol yn cael eu cyfarch	Disgwylir i’r pwyntiau gweithredu yma gael eu cwblhau yn unol â’r cynllun gweithredu addasedig yn dilyn terfynu adroddiad CIPFA.
---	--	---

Cyfarfod 6 Chwefror 2025

ADRODDIAD ARCHWILIAD ARBENNIG – GOFAL CARTREF	• Derbyn a nodi’r cynnydd i ganfyddiadau arolwg Archwilio Mewnol a’r drefniadau Gofal Cartref y Cyngor • Croesawu'r Rhaglen Waith drylwyr sydd mewn lle i wella’r ddarpariaeth • Bod angen diweddariad pellach ymhen 12 mis ar gynnydd a llwyddiant y rhaglen waith	Disgwylir i’r pwynt gweithredu perthnasol gael ei gwblhau yn amserol.
--	---	--

Cyfarfod 11 Medi 2025

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD AR GYFER 2024 / 25	• Derbyn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol (drafft) • Derbyn Cynllun Gweithredu’r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (drafft) • Cymeradwyo’r Datganiad, ac argymell fod Arweinydd y Cyngor a’r Prif Weithredwr yn ei arwyddo Nodyn: • Cywiro sgôr cyfredol Risg Cyllid o 20 i 15 yn yr adroddiad Cymraeg, pwynt 4.2 • Bod cyd-destun risg ‘diwylliant’ yn cyfeirio at egwyddorion sylfaenol Ffordd Gwynedd • Cais am fwy o wybodaeth i sicrhau bod trefniadau mewn lle i wella gwasanaethau • Cais i’r adroddiad Cyfraddau Casglu Treth Cyngor amlygu premiwm tai	Bydd y sgoriau risg llywodraethu yn cael eu hadolygu’n rheolaidd ac yn cael eu hadrodd i’r Pwyllgor. Bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth am ddatblygiadau o fewn yr adrannau. Cyflwynwyd yr adroddiad Cyfraddau Casglu Treth Cyngor i’r Pwyllgor ar 13 Tachwedd.
--	---	--

Cyfarfod 9 Hydref 2025

ARGYMHELLION A CHYNYGION GWELLA ADRODDIADAU ARCHWILIO ALLANOL	• Derbyn yr adroddiad Nodyn: Derbyn adroddiad cynnydd o’r Archwiliad ‘Llif allan o’r Ysbyty’, Gwanwyn 2026	Disgwylir i’r pwynt yma gael ei weithredu yn unol â’r cynllun gweithredu.
---	---	--

BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	• Derbyn y rhaglen waith ar gyfer Tachwedd 2025 – Hydref 2026 • Cais am ddiweddariad o waith yn Adran Gyllid ar lunio polisi eithriadau i'r premiwm ar y dreth gyngor yn achos busnesau llety hunan ddarpar sy'n methu cyrraedd y trothwy gosod 182 diwrnod. Nodyn: Dileu eitem Argymhellion a Chynigion Gwella Adroddiadau Archwilio Allanol mis Tachwedd gan ei fod wedi ei drafod Hydref 2025	Mae adroddiad Polisi Lleihau Treth Cyngor wedi cael ei gymeradwyo gan y Cabinet ar 11 Tachwedd 2025 ac mae ar raglen y cyfarfod yma fel eitem ar wahân.
-------------------------	---	---

Cyfarfod 13 Tachwedd 2025

GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R PWYLLGOR	• Derbyn cynnwys yr adroddiad Nodyn: • Cynnyrch Archwilio Mewnol cyfarfod 9-10-25 – cais i adlewyrchu pryderon y Pwyllgor mewn ymateb i staff yn torri rheoliadau statudol mewn Cartrefi Gofal yn well • Cais i gynnwys dyddiad pendant ar gyfer ail gyflwyno adroddiadau neu ddiweddariadau yn hytrach na nodi ‘yn amserol’	Bydd Archwilio Mewnol yn cysylltu gyda’r Adran Oedolion yn unol â dymuniad y Pwyllgor. Byddwn yn edrych ar ddatblygu fformat yr adroddiad hwn dros y misoedd nesaf i gynnwys dyddiadau gweithredu fel bo’n berthnasol.
CYFRIFON TERFYNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 Mawrth 2025 A’R ARCHWILIAD PERTHNASOL	• Derbyn a chymeradwyo Adroddiad 'ISA260’ gan Archwilio Cymru ar gyfer Cyngor Gwynedd • Derbyn a chymeradwyo Datganiad o’r Cyfrifon 2024/25 (ôl-archwiliad) • Cadeirydd y Pwyllgor ynghyd a’r Pennaeth Cyllid i ardystio’r Llythyr Cynrychiolaeth yn electroneg • Llongyfarch y swyddogion ar eu gwaith o dderbyn datganiad diamod • Diolch i Archwilio Cymru am gydweithio da	Dim Gweithrediad Pellach
CYFRIFON TERFYNOL CYDBWYLLGOR GwE AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 Mawrth 2025 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL	• Derbyn a chymeradwyo Adroddiad 'ISA260’ gan Archwilio Cymru ar gyfer Cyngor Gwynedd • Derbyn a chymeradwyo Datganiad o’r Cyfrifon GwE 2024/25 (ôl-archwiliad)	Dim Gweithrediad Pellach

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 – ADOLYGIAD DIWEDD AWST 2025	• Derbyn yr adroddiad ar adolygiad diwedd Awst 2025 o'r Gyllideb Refeniw • Nodi sefyllfa ariannol ddiweddaraf parthed cyllidebau pob adran / gwasanaeth. Nodyn: Cais am amserlen i drefniadau ail strwythuro Adran Prifffyrdd ac Adran Amgylchedd (erbyn cyfarfod Ionawr 2026)	Mae eitem ar wahân ar Adolygiad Diwedd Tachwedd 2025 yn rhan o raglen y pwyllgor yma yn cyfeirio at sefyllfa diweddaraf yr Adrannau perthnasol. Mae nifer o gamau ynghlwm a'r cynlluniau ail strwythuro o fewn y ddwy adran gyda bwriad i rai ohonynt gael eu gwireddu yn ystod 2025/26 ac eraill i llithro i 2026/27.
RHEOLAETH TRYSORLYS 2025/26 ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN	Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth	Dim Gweithrediad Pellach
CYFRADDAU CASGLU TRETH CYNGOR	• Derbyn yr adroddiad • Cefnogi'r gwaith a chroesawu'r gwelliannau sydd wedi ei gwneud mewn ymateb i gyhoeddiad bod cyfraddau Casglu Treth Cyngor Gwynedd yr isaf yng Nghymru 2024/25 • Derbyn bod trothwy gosod 182 diwrnod wedi cynyddu gwaith yr Uned yn sylweddol • Derbyn bod cymeradwyo Polisi Lleihau Treth Cyngor o dan Adran 13A(1)(c) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 gan y Cabinet 11-11-25 yn ymateb i sefyllfaoedd sydd yn cynnig cymorth i drigolion sy'n wynebu caledi ariannol eithriadol neu amgylchiadau anarferol, ond gofynnwyd am ystyriaeth bellach os oedd y Polisi yn cyfarch sefyllfa perchnogion unedau gwyliau sydd wedi gweld cynnydd sylweddol yn eu biliau treth yn sgil cynyddu'r trothwy gosod. Nodyn: • Ystyried sgil effeithiau'r sefyllfa ar dwristiaeth gynaliadwy ac adfywio canol trefi • Modelu effaith polisi eithrio posib ar berfformiad cyffredinol yr Adran Gyllid • Awgrym i ystyried defnyddio premiwm eiddo gwag a phremiwm ail gartrefi i dalu cyflogau staff sy'n gweinyddu'r premiwm, yn hytrach nag o gyllideb yr Adran Gyllid • Diweddariad Polisi Lleihau Treth Cyngor o dan Adran 13A(1)(c) i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Ionawr 2026	Bydd y defnydd o gynnyrch y Premiwm ar gyfer 2026/27 yn cael ei ystyried fel rhan o'r trefniadau arferol o osod y gyllideb. Mae adroddiad ar y Polisi Lleihau Treth Cyngor o dan Adran 13A(1)(c) yn eitem ar raglen y cyfarfod yma.

MENTER TWYLL GENEDLAETHOL 2024-25 DIWEDDARIAD	Derbyn cynnwys yr adroddiad er gwybodaeth	Dim Gweithrediad Pellach
BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	• Derbyn y rhaglen waith hyd Tachwedd 2026 • Bod angen cyflwyno diweddariad ar ‘Adolygiad Ymarfer Plant’ <i>Cyfiawnder trwy ein Dewrder</i>, i gyfarfod Ionawr 2026	Mae diweddariad ar yr Adolygiad Ymarfer Plant, ‘Cyfiawnder trwy ein Dewrder’ yn eitem ar raglen y cyfarfod yma.

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Gofynnir i’r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried cynnwys y tablau uchod a chynnig unrhyw sylwadau.